

Inspectie Overheidsinformatie en
Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16478 2500 BL Den Haag

Ministerie van Algemene Zaken

T.a.v. de secretaris-generaal, de heer G.J. Buitendijk
- per e-mail -

**Inspectie
Overheidsinformatie en
Erfgoed**

Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16478
2500 BL Den Haag
www.inspectie-oe.nl

Onze referentie
40955765

Datum 22 november 2023
Betreft Bevindingen opvolging aanbevelingen inspectie

Geachte heer Buitendijk,

Zoals afgesproken heeft de Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed zich geïnformeerd over de opvolging van de aanbevelingen in het rapport *De archivering van chatberichten bij het Ministerie van Algemene Zaken*. De Inspectie heeft daarvoor onder andere op 11 september jl. een gesprek gevoerd met medewerkers van uw ministerie.

De Inspectie constateert dat het ministerie van Algemene Zaken belangrijke stappen heeft gezet om de informatiehuishouding te verbeteren, maar heeft ook nog zorgen. Ook had de Inspectie inmiddels, een jaar na publicatie van genoemd rapport, meer voortgang verwacht bij de verbetering van de informatiehuishouding. Dit specifiek op de invoering van het nieuwe DMS en de ontwikkeling van een kwaliteitssysteem.

Wat betreft de aanbevelingen voor de archivering van chatberichten is het ministerie van Algemene Zaken nog afwachtend. Deze afwachtende houding hangt onder andere samen met de ontwikkeling van een Rijksbreed beleid voor de archivering van chatberichten. In de bijlage zijn onze bevindingen en conclusies meer in detail beschreven.

De Inspectie wil daarom bij uw ministerie nog een vinger aan de pols houden ("verlengd toezicht") om voortgang te signaleren op de aanbevelingen uit het rapport. Daartoe ontvangt de Inspectie graag voor 1 mei 2024 van u:

- (Schriftelijk) bericht hoe chatberichten in lijn met de Archiefwet systematisch en toetsbaar worden gearchiveerd, en
- (Schriftelijk) bericht van de voortgang op de andere aanbevelingen.

Met vriendelijke groet,

Drs. O. Andersen

Hoofdinspecteur Overheidsinformatie

Bijlage

Verantwoording

Voor het beoordelen van de opvolging van de aanbevelingen heeft de Inspectie gebruik gemaakt van de volgende bronnen:

- Uw brief aan de Inspectie d.d. 3 oktober 2022 met kenmerk 4290300
- Uw antwoorden op Kamervragen in Kamerstuk 32 802, nr. 70¹
- Uw Beleidskader Informatiehuishouding, versie 0.14 van 18 juli 2023
- Uw concept Filing policy

Tevens hebben drie senior inspecteurs van de Inspectie op 11 september jl. een gesprek gevoerd met de volgende medewerkers van het ministerie van Algemene Zaken:

- Directeur Directie Bedrijfsvoering en CIO
- Voormalig Directeur Directie Bedrijfsvoering
- Coördinator Documentaire Informatie Voorziening
- Senior Adviseur Informatiehuishouding

Bevindingen per aanbeveling

Nr.	Aanbeveling	Voortgang
1.	Versterk de richtinggevende capaciteit voor de informatiehuishouding. Vul zo spoedig mogelijk de vacatures voor Chief Information Officer en senior medewerker informatiehuishouding in.	<p>De CIO-rol, die eerst gekoppeld was aan de functie van hoofd van de afdeling Compliance & Innovatie (C&I)/ plv directeur Bedrijfsvoering, wordt nu gekoppeld aan de functie van directeur Bedrijfsvoering. Het ministerie van Algemene Zaken sluit hiermee beter aan bij het CIO-stelsel waarin de CIO in de bestuursraad zit.</p> <p>De nieuwe directeur Bedrijfsvoering (en daarmee een nieuwe CIO) en een nieuwe senior adviseur IHH zijn inmiddels in dienst getreden. Om de richtinggevende capaciteit nog extra te versterken wordt bovendien een nieuwe rol van plaatsvervangend CIO ingericht, die wordt gekoppeld aan de functie van hoofd C&I. Zodra de plaatsvervangend CIO is aangesteld worden de verantwoordelijkheden nader verdeeld en vastgelegd in de beheersregeling.</p>
2.	Overweeg de verschillende initiatieven op het gebied van beveiligen en beheren van informatie aan elkaar te verbinden in een overkoepelende visie.	Een start is gemaakt met een informatiebeleidsplan. De recentelijk in dienst getreden Senior adviseur zal dit plan verder uitwerken, waarbij ook de relatie met de i-strategie van het ministerie van Algemene Zaken wordt versterkt. In de nieuwe versie van de meerjaren i-strategie wordt ook aandacht besteed aan de

¹ In te zien via <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-1092846.pdf>.

		informatiehuishouding.
3.	<p>Implementeer een kwaliteitssysteem voor de informatiehuishouding. Onderdeel daarvan moet zijn dat leidinggevendenden sturen op opname in het archief van onder andere chatberichten en e-mails.</p>	<p>Het beleid voor kwaliteitszorg moet nog worden ontwikkeld. Er is nog geen kwaliteitssysteem ontwikkeld waarin toetsbare criteria zijn bepaald voor de informatiehuishouding zoals de Archiefwet eist. Daardoor wordt onder andere nog niet gestuurd op opname in het archief.</p>
4.	<p>Maak een keuze over de mate van ondersteuning door de afdeling Documentaire Informatie Voorziening (DIV) en handel daar ook naar. Weeg daarbij realistisch af welke taken DIV kan uitvoeren. Pas zo nodig de beheersregeling aan.</p>	<p>Het ministerie van Algemene Zaken werkt aan deze aanbeveling. Zij heeft een nieuw Document Management Systeem (DMS) met de naam DIAZ in voorbereiding. Doel is dat na de invoering van DIAZ de medewerkers van de afdelingen meer zelf moeten opslaan. DIV is hier momenteel afspraken over aan het maken met de afdelingen. De daarvoor benodigde cultuurverandering bij de medewerkers vergt tijd. Wel heeft een zeer groot deel van alle medewerkers al een training gehad voor DIAZ. AZ past waar nodig de beheersregeling aan.</p>
5.	<p>Breng de informatie in het huidige documentmanagementsysteem (DMS) zo veel mogelijk op orde. Stel hier voldoende capaciteit voor beschikbaar.</p>	<p>Voor het op orde brengen van de bestaande informatie is extra capaciteit aangetrokken. De beschikbare capaciteit fluctueert echter omdat er momenteel ook veel capaciteit gaat naar het implementeren en inrichten van DIAZ.</p> <p>De metadatering van de informatie in de hotspot COVID-19 is afgerond. Veel van de overige onvolledig gemetadateerde data is inmiddels aangevuld.</p>
6.	<p>Verbeter in het nieuwe DMS het toekennen van bewaartermijnen en het toevoegen van contextinformatie.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pas de ordeningsstructuur aan de feitelijke werkprocessen aan. - Herzie indien nodig de selectielijst, zodat de ordeningsstructuur en de selectielijst op elkaar aansluiten. - Implementeer de nieuwe ordeningsstructuur in het nieuwe DMS. 	<p>De livegang van DIAZ vergt nog de nodige tijd vanwege o.a. het grondige testen in verband met de hoge informatiebeveiligingseisen.</p> <p>Alle aanbevelingen worden overgenomen in DIAZ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Met de overgang naar DIAZ wil het ministerie van Algemene Zaken overgaan naar zaakgericht werken. Aan een nieuwe ordeningsstructuur wordt gewerkt. - Het aanpassen van de selectielijst, zodat die aansluit op het systeem van zaakgericht werken, is in een verkennende fase. Daarvoor moet het

	<ul style="list-style-type: none"> - Voer selectie en vernietiging uit. - Stel een metadatagegevensschema vast en implementeer dat in het nieuwe DMS. 	<p>ministerie van Algemene Zaken ook in gesprek met het Nationaal Archief. Het ministerie geeft aan dat het Nationaal Archief hiervoor weinig capaciteit beschikbaar heeft.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Een metadatagegevensschema is ontwikkeld maar nog niet geïmplementeerd in DIAZ. - Ook de overige eisen zijn meegenomen in de aanbesteding. DIAZ kan de functionaliteit bieden, maar deze moet nog wel worden ingericht.
7.	Handel bij het archiveren van chatberichten in lijn met de Archiefwet.	<p>Het opslaan van chatberichten van andere medewerkers dan de minister-president is nog ongewijzigd: zij slaan eventuele chatberichten handmatig op</p> <p>Het ministerie van Algemene Zaken wil aansluiten bij het nog in ontwikkeling zijnde Rijksbeleid. Men wacht daarvoor op de uitkomsten van een pilot van aan aantal departementen voor het opslaan van chatberichten via de sleutelfunctionarissenmethodiek. Het ministerie van Algemene Zaken neemt overigens niet deel aan deze pilot.</p>
8.	Waardeer de informatie zoals gewisseld in chatberichten. Leg die waarderingen en bijbehorende bewaartermijnen vast in een selectielijst.	<p>Voor het waarderen van chatberichten wil het ministerie van Algemene Zaken aansluiten bij de werkprocessen. Ook zal men aansluiten bij de wet- en regelgeving en de generieke selectielijst voor chatberichten die Rijksbreed worden ontwikkeld.</p>
9.	<p>Archiveer chatberichten systematisch en toetsbaar.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ontwikkel een werkwijze om chatberichten systematisch en toetsbaar te archiveren. Houd daarbij rekening met de eisen die de Archiefwet stelt aan migratie en/of vervanging. - Zorg dat chatberichten in het DMS voldoende vindbaar en interpreteerbaar zijn. Metadateer ze daartoe voldoende. 	<p>Een werkwijze om chatberichten systematisch en toetsbaar te archiveren is nog niet ontwikkeld.</p> <p>Voor de reeds in het DMS aanwezige chatberichten wordt inmiddels actie ondernomen om ze beter vindbaar te maken.</p>
10.	Zorg dat de verantwoordelijkheden voor het archiveren van	De chatberichten van de telefoon van de minister-president worden periodiek veiliggesteld door enkele medewerkers van

chatberichten van de minister-president glashelder zijn en dat ernaar wordt gehandeld.	de servicedesk in een aparte omgeving. Na de implementatie van DIAZ moeten de veiliggestelde berichten nog worden gearchiveerd.
--	---

Conclusies

Het ministerie van Algemene Zaken heeft aangegeven alle aanbevelingen uit het rapport te willen overnemen en werkt daar ook hard aan.

De richtinggevende capaciteit is versterkt. De rol van CIO is nu belegd bij de functie van Directeur Bedrijfsvoering en een aanvullende rol van plaatsvervangend CIO is toegevoegd. De vacante functies zijn weer opgevuld. Daarmee is de eerste aanbeveling opgevolgd.

Voor het opvolgen van de verdere aanbevelingen heeft het ministerie belangrijke randvoorwaardelijke stappen gezet. Een nieuw Document Management Systeem, DIAZ, is aangekocht. DIAZ zal een aantal operationele archiefwettelijke taken verlichten en taken mogelijk maken waarvoor in het huidige DMS de functionaliteit ontbreekt. Voorbereidingen voor de implementatie en inrichting zijn getroffen.

De chatberichten van de minister-president worden inmiddels periodiek veiliggesteld.

Tegelijkertijd moet er nog veel gebeuren voordat aan de overige aanbevelingen echt opvolging is gegeven. De archivering in algemene zin kan pas verbeterd worden als DIAZ volledig is ingericht en de informatie uit het huidige DMS daarheen is gemigreerd. Een kwaliteitssysteem moet nog worden ontwikkeld. Na de inrichting van het nieuwe DMS zal moeten worden gekeken of aanpassing van de selectielijst nodig is en of de beheersregeling moet worden aangepast. Dit alles vergt veel tijd. Het ministerie hanteert hiervoor een planning om medio 2024 de implementatie gereed te hebben.

Na de implementatie van DIAZ worden de veiliggestelde chatberichten van de minister-president gearchiveerd. De werkwijze voor het archiveren van chatberichten van andere functionarissen is vooralsnog ongewijzigd. Bepaalde beslissingen voor de archivering van chatberichten wachten op de uitkomsten van te ontwikkelen Rijksbreed beleid of uit te voeren pilots.